

Sygn. akt II K 950/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2018 roku

Sąd Rejonowy w Puławach, II Wydział Karny

w składzie:

Przewodnicząca: Sędzia Sądu Rejonowego Aneta Milczek

w obecności protokolanta: sekretarza sądowego Agnieszki Pyszczak

bez udziału Prokuratora

po rozpoznaniu w dniu 24.05. 2018r. ,11.09.2018r., 01.10.2018r.

sprawy D. K. syna K. i B. z domu K., urodzonego (...) w P.

oskarżonego o to, że: w okresie od września 2016r. do 1 stycznia 2017r. w K. woj. (...) przywłaszczył sobie samochód ciężarowy marki P. (...) rok produkcji 1999r. wartości 2450 zł na szkodę I. K. tj. o czyn z art. 284§1 k.k.

I. oskarżonego **D. K.** uznaje za winnego popełnienia tego, że okresie od września 2016r. do 1 stycznia 2017r. w K. woj. (...) przywłaszczył sobie udział w 1/2 części samochodu ciężarowego marki P. (...) rok produkcji 1999r. wartości 2000 zł na szkodę I. K. tj. czynu, wyczerpującego dyspozycję art. 284 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 284 § 1 k.k. skazuje go na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 k.k. wykonanie tak orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonemu na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata;

III. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązuje oskarżonego do informowania kuratora o przebiegu okresu próby;

IV. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeka wobec oskarżonego na rzecz pokrzywdzonej I. K. kwotę 1000 (tysiąc) złotych tytułem obowiązku naprawienia szkody;

V. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych oraz 400 (czteryście) złotych tytułem zwrotu wydatków w części, w pozostałym zakresie zwalnia go od ich zapłaty.

Sygn. akt II K 950/17

UZASADNIENIE

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Prokuratura Rejonowa w Puławach oskarżyła D. K. o to, że w okresie od września 2016r. do 1 stycznia 2017r. w K. woj. (...) przywłaszczył sobie samochód ciężarowy marki P. (...) rok produkcji 1999 wartości 2450 zł na szkodę żony I. K.. tj. o czyn z art. 284 § 1 k.k.

D. K. oraz I. K. byli małżeństwem od 6 maja 2000r. W sierpniu 2016 roku I. K. złożyła pozew o rozwód. W dniu 30 marca 2011r. małżonkowie nabyli samochód marki P. (...), który stanowił ich wspólność majątkową. W okresie od września 2016r. do 1 stycznia 2017r. D. K. przywłaszczył przedmiotowy samochód P. (...) rok produkcji 1999r. wartości 2000 zł w ten sposób, iż przywłaszczył udział tego pojazdu w jednej drugiej części na szkodę I. K.. Początkowo D. K. we wrześniu 2016 roku wyprowadził samochód do matki a następnie sprzedał go swojej matce w dniu 1 stycznia

2017r. (zeznania świadków: I. K. k. 111v-112,3-4,21-22, P. R. k. 113,43 ; opinia biegłego z zakresu wyceny ruchomości k. 118-119, 135v-136v,150-150v; umowa kupna sprzedaży k.19, 134, dokumentacja ze Starostwa Powiatowego k. 31-37).

Oskarżony nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i wyjaśnił, iż samochód stanowił ich wspólność majątkową. W sierpniu mieli rozdzielność, którą założyła żona. Wyprowadził się od żony. Brakowało mu pieniędzy na czynsz wynajmowanego mieszkania. Chciał oddać samochód na złom i wtedy jego matka zaproponowała mu, iż go odkupi. Matka odkupiła ten samochód za 1000 zł. Jemu dała 500 zł natomiast drugie 500 zł było przeznaczone dla pokrzywdzonej. Doznał uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem komunikacyjnym. Otrzymał za to 8000 zł odszkodowania. Resztę pieniędzy na zakup samochodu mieli z żoną wspólne. Samochód kosztował 11.400 zł. W momencie sprzedaży samochodu matce miał on wartość złomową (k. 110v-111v, 62-65).

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Sąd odmówił wiary wyjaśnieniom oskarżonego, który zaprzeczył aby przywłaszczył pojazd marki P. (...) o wartości 2000 zł w jednej drugiej części, albowiem przeczą temu zeznania pokrzywdzonej I. K., które to zeznania Sąd ocenił jako prawdziwe.

Zeznania świadka I. K. (k. 111v-112,3-4,21-22) Sąd ocenił jako wiarygodne, albowiem były one rzeczowe i logiczne a ponadto korespondowały z innymi dowodami, chociażby z wyjaśnieniami samego oskarżonego, w części w której twierdził, iż samochód stanowił ich wspólną własność oraz co do tego, iż sprzedał go matce.

Jako wiarygodne Sąd ocenił również zeznania świadków P. R. (k. 113,43v) i R. A. (k. 149v-150), którzy zeznawali odpowiednio na okoliczność sprzedaży pojazdu w 2011 roku oskarżonemu oraz jego naprawy w 2017 roku. Świadkowie zaznawali szczerze albowiem jako osoby obce i nie zainteresowane rozstrzygnięciem nie mieli podstaw do fałszywego przedstawiania faktów.

Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania B. K. (k. 113v-114,48) w zakresie nabycia samochodu od syna, albowiem jest to okoliczność bezsporna.

Sąd odmówił wiary zeznaniom B. K. w zakresie powodów sprzedaży jej tego pojazdu przez syna, albowiem nie pozwala na to zgromadzony materiał dowodowy a przede wszystkim zeznania pokrzywdzonej, z których to w sposób jednoznaczny wynika, iż oskarżony chciał pozbawić jej własności tego pojazdu w należytym czasie.

Świadek B. K. jako matka oskarżonego miała uzasadnione powody aby okoliczności związane ze sprzedażą samochodu a szczególności powody tej sprzedaży przedstawiać w taki sposób aby w żaden sposób nie zaszkodzić synowi i nie spowodować jego odpowiedzialności karnej.

Końcowo Sąd odniesie się do dowodu z ustnych opinii biegłego z zakresu ruchomości M. B. które należy podzielić w całości jako, że są one pełne, logiczne i wewnętrznie bezsprzeczne zaś ich wnioski jednoznaczne. Z dowodów tych wynika, jaka była wartość pojazdu, co było podstawą dokonania takich wyliczeń, na jakiej metodzie się opierał przy ich dokonywaniu. Biegły M. B. w sposób szczegółowy i wyczerpujący wyjaśnił jakimi przesłankami się kierował przy wydawaniu opinii. Dlatego też brak jest podstaw do jej kwestionowania. Zwłaszcza, że jest to opinia, która najbardziej realnie przedstawia wartość tego typu pojazdu na rynku, a to z kolei dla Sądu miało najistotniejsze znaczenie. Przy czym Sąd przyjął, iż rzeczywista wartość pojazdu stanowi kwotę 2000 zł. Z tych też względów Sąd nie oparł się przy ustaleniu wartości pojazdu na opinii pisemnej biegłego, która została skorygowana przez biegłego na rozprawach po uzupełnieniu materiału dowodowego. Biegły wyjaśnił różnice pomiędzy opiniami pisemną i tymi ustnymi złożonymi na rozprawie w sposób przekonujący. Co przecież było najistotniejszą kwestią wymagającą wyjaśnienia, zresztą kwestionowaną przez samego oskarżonego i jego obrońcę. Z tych powodów Sąd nie podzielił opinii pisemnej w zakresie wartości pojazdu. Tymczasem opinie biegłego M. B. złożone na rozprawach są kategoryczne i w sposób najbardziej odpowiadający realiom rynku wskazują wartość pojazdu. Dlatego też właśnie te opinie i wynikające z nich wnioski co do wartości pojazdu Sąd uznał za wiarygodne.

Sąd dał w pełni wiarę dowodom z dokumentów, albowiem dokumenty powyższe zostały sporządzone przez uprawnione osoby, nie zainteresowane rozstrzygnięciem w sprawie, a zatem nie mające logicznego powodu, by przedstawiać nieprawdziwy stan rzeczy w dokumentach. Brak jest na tych dokumentach jakichkolwiek śladów podrobienia bądź przerobienia.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na uznanie sprawstwa oskarżonego D. K. w zakresie zarzucanego mu czynu za udowodnione.

Nie budzi również wątpliwości, iż jest to czyn przez niego zawiniony.

D. K. jest osobą zdolną do ponoszenia odpowiedzialności karnej, a w niniejszej sprawie nie występują żadne przewidziane prawem okoliczności, które uniemożliwiłyby przypisanie oskarżonemu winy.

Zebrane w sprawie dowody pozwalają zaś przedstawić mu zarzut, że znajdując się w normalnej sytuacji motywacyjnej i mając pełną swobodę zachowania się zgodnie z normami prawa karnego, normy te naruszył wypełniając znamiona zarzucanego mu przestępstwa.

Twierdzeniom oskarżonego zaprzeczającego popełnieniu czynu Sąd przeciwstawił zeznania pokrzywdzonej oraz dowody z dokumentów świadczące na niekorzyść oskarżonego. Jest oczywistym, że nie chodzi tu o przewagę ilościową dowodów niekorzystnych dla oskarżonego ale ich walory dowodowe.

Sąd nie ma wątpliwości, iż zarzucane oskarżonemu przywłaszczenie zaistniało mimo zdecydowanych i konsekwentnych aczkolwiek niewiarygodnych zaprzeczeń oskarżonego.

Zgodnie z przepisem art. 284 § 1 k.k. kto przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą lub prawo majątkowe podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Przywłaszczenie wiąże się z uprzednim posiadaniem rzeczy lub prawa majątkowego przez sprawcę. W przeciwieństwie więc do kradzieży, gdzie sprawca czynu zabiera spod władztwa osoby uprawnionej określoną rzecz, w przypadku przywłaszczenia, sprawca w chwili czynu jest już w legalnym posiadaniu określonej rzeczy (wyr. SN z 17.7.1978 r., Rw 258/78, OSNKW 1978, Nr 10, poz. 109). Przedmiotem przywłaszczenia może być zasadniczo wyłącznie tylko cudza rzecz ruchoma. Natomiast wyłącznie w typie podstawowym przywłaszczenia, obok rzeczy ruchomej, ustawodawca wprowadził także możliwość przywłaszczenia innych praw majątkowych. Na pewno chodzi tu przede wszystkim o prawo własności do dóbr niematerialnych, ale także o prawa obligacyjne np. wierzytelności. Niemniej jednak w przypadku istnienia współwłasności danej rzeczy lub innego prawa, sam fakt rozporządzenia wspólną rzeczą nie jest jednoznaczną okolicznością, świadczącą o zamiarze przywłaszczenia. Sam fakt bowiem np. sprzedaży tej rzeczy może być tylko potwierdzeniem, że dany współwłaściciel przekroczył swoje uprawnienia. Dla oceny, że w tym przypadku doszło do przywłaszczenia rzeczy wspólnej, nie jest więc wystarczające samo ustalenie, iż współwłaściciel daną rzeczą rozporządził samowolnie. Konieczne jest również ustalenie, iż dokonana czynność doprowadziła do wzbogacenia sprawcy, kosztem innych współwłaścicieli (tak trafnie SN w wyr. z 24.11.1998 r., III KKN 154/97, Prok. i Pr. 1999, Nr 5, poz. 5). Dla przywłaszczenia w rozumieniu art. 204 § 1 KK z 1969 r. nie wystarcza samo rozporządzenie cudzym mieniem tak jak własnym, lecz musi temu towarzyszyć tzw. animus rem sibi habendi. Do przypisania zaś przywłaszczenia mienia wchodzącego w skład wspólnoty majątkowej małżeńskiej niezbędne jest zwłaszcza ustalenie, że sprawca, zabierając samowolnie i sprzedając ruchomości należące do tej wspólnoty, miał zamiar powiększenia swojego majątku kosztem małżonki (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 1998 r. III KKN 154/97 Legalis, Kodeks karny, Art. 204). Przywłaszczeniem w rozumieniu przepisu art. 284 § 1 KK jest tylko bezprawne, z wyłączeniem osoby uprawnionej, rozporządzenie rzeczą ruchomą albo prawem majątkowym znajdującymi się w posiadaniu sprawcy, przez włączenie jej do swojego majątku i powiększenie w ten sposób swego stanu posiadania lub stanu posiadania innej osoby albo wykonywanie w inny sposób w stosunku do nich uprawnień właścicielskich, bądź też ich przeznaczenie na cel inny niż przekazanie właścicielowi (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2008r. III KK 221/08, OSNKW 2008 nr 1, poz. 2498, Legalis, Kodeks karny, Art. 284 § 1 k.k.). Przywłaszczeniem w rozumieniu przepisu art. 284 § 1 k.k. jest tylko bezprawne, z wyłączeniem osoby uprawnionej, rozporządzenie rzeczą ruchomą albo

prawem majątkowym znajdującymi się w posiadaniu sprawcy, przez włączenie jej do swojego majątku i powiększenie w ten sposób swego stanu posiadania lub stanu posiadania innej osoby albo wykonywanie w inny sposób w stosunku do nich uprawnień właścicielskich, bądź też ich przeznaczenie na cel inny niż przekazanie właścicielowi (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2008 r. III KK 221/08, OSNwSK 2008 nr 1, poz. 2498, Legalis, Kodeks karny, Art. 284 § 1 k.k.).

Jako przywłaszczenie prawa majątkowego należy traktować zachowanie współwłaściciela, który uniemożliwia innemu współwłaścicielowi wykonywanie jego prawa własności do rzeczy (zob. wyr. SN z 2.12.2008 r., III KK 221/08, OSNwSK 2008, Nr 1, poz. 2498, w którym z perspektywy przywłaszczenia prawa majątkowego SN oceniał bezprawne zbycie udziału w nieruchomości). W tym wypadku bowiem przedmiotem przywłaszczenia jest pewien zakres prawa własności wyrażony w formie udziału, który przysługuje innej osobie (M. Gałązka, Przywłaszczenie, s. 75–86; uwagi do art. 278, Nb 5; inaczej wymienione tam orzeczenia oraz wyr. SN z 9.4.1997 r., III KKN 241/96, OSP 1998, Nr 5, poz. 95, w którym tego rodzaju czyny uznano za przywłaszczenie cudzej rzeczy. W sytuacji, gdy oskarżony wypłacając pieniądze znajdujące się na rachunku bankowym, nie pozbawił współmałżonki możliwości, aby w przyszłości ten składnik stał się przedmiotem podziału majątku wspólnego nie można mówić o realizacji stanowiącej o przywłaszczeniu składnika małżeńskiej wspólnoty majątkowej.2. Jeśli sprawca uważa, że ma prawo dysponować będącym w jego posiadaniu mieniem, to brak jest umyślności w jego działaniu, a więc czyn jego może być, co najwyżej oceniony w aspekcie prawa cywilnego, bo nie wypełnia swoim zachowaniem znamion strony podmiotowej przestępstwa z art. 284 § 1 k.k.

Przepis art. 284 § 1 k.k. wymaga, aby sprawca, obejmował swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim (kierunkowym) włączenie rzeczy przywłaszczonej do własnego majątku odrębnego, na zasadzie przejęcia do własnej, wyłącznej dyspozycji. Konieczne jest więc wystąpienie przesłanki określonej jako „animus rem sibi habendi”. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie - II Wydział Karny z dnia 11 września 2014 r.

II AKa 189/14) Małżonek może ponosić odpowiedzialność karną z art. 284 § 1 KK w takim przypadku, gdy dopuszcza się rozporządzania mieniem należącym do majątku wspólnego w taki sposób, że czyni to z zamiarem powiększenia swego majątku kosztem majątku drugiego małżonka, np. sprzedaje określoną rzecz ruchomą, postępuje w taki sposób, by ta rzecz nie mogła być w przyszłości przedmiotem podziału majątku wspólnego. (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi - II Wydział Karny z dnia 21 stycznia 2014 r. II AKa 272/13)

Do popełnienia przestępstwa przywłaszczenia niezbędne jest nie tylko rozporządzenie cudzą rzeczą tak jak właściciel, celem powiększenia własnego lub cudzego majątku, ale także istniejąca po stronie sprawcy świadomość, jaką konkretnie rzeczą rozporządza pomimo braku do tego tytułu prawnego, z pokrzywdzeniem właściciela (KZS 2009 nr 5, poz. 62, Legalis Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 19 marca 2009 r. II AKa 33/09). Dół formularza

Jak pozwolił ustalić materiał dowodowy oskarżony D. K. w okresie od września 2016r. do 1 stycznia 2017t. w K. woj. (...) przywłaszczył sobie udział w 1/2 części samochodu ciężarowego marki P. (...) rok produkcji 1999r. wartości 2000 zł na szkodę I. K..

W związku z powyższym stwierdzić trzeba, iż oskarżony wypełnił swym zachowaniem znamiona czynów z art. 284 § 1 k.k.

O przyjęciu popełnienia przestępstwa przez D. K. zdecydowało naturalnie nie tylko stwierdzenie ziszczenia się w jego zachowaniu znamion czynów zabronionych ale także faktu ich zawinienia i społecznej szkodliwości ponad znikomy stopień.

Oskarżony w czasie popełnienia czynu był osobą dorosłą. W związku z tym powinien on już mieć w pełni ukształtowane przekonanie o potrzebie przestrzegania prawa i konsekwencji jego naruszeń i powinien się bardziej zdyscyplinować a tymczasem dopuścił się czynu zabronionego i to o charakterze umyślnym. Świadczy to o rażącym lekceważeniu przez niego prawa i wysokim stopniu winy.

O tym, że czyn jego jest także w wysokim stopniu karygodne świadczą takie okoliczności jak wykorzystanie pokrzywdzonej, działanie z zamiarem umyślnym

i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Razi zuchwałość w postępowaniu oskarżonego, który ukrywał fakty przed pokrzywdzoną, chcąc ją pozbawić możliwości korzystania z należnych jej w części elementów majątku wspólnego. Nic sobie nie robił z próśb pokrzywdzonej domagającej się zwrotu należnej jej części tego składnika majątku wspólnego, która kierowała do niego wezwania a oskarżony na nie w żaden sposób nie reagował. Trudno się zgodzić z oskarżonym, którym w pewnym momencie postępowania twierdził, iż pojazd kupił za pieniądze pochodzące z odszkodowania za wypadek komunikacyjny, bowiem przeczą temu wiarygodne twierdzenia pokrzywdzonej a także samego oskarżonego, który twierdził, iż jest to majątek wspólny. Także niewiarygodne są twierdzenia oskarżonego w zakresie złomowej wartości pojazdu jeżeli uwzględnimy fakt wykonywania napraw o których mowa w zeznaniach R. A. a w szczególności czasu ich wykonywania. To jeszcze bardziej przekonuje, jak zamiar miał oskarżony a mianowicie chciał pozbawić żonę należnej jej części tego pojazdu sprzedając go swojej matce. Gdyby w istocie pojazd miał wartość złomową tak jak twierdzi oskarżony to prostu by go zełomował a nie sprzedawał.

Konsekwencją uznania winy oskarżonego stało się podjęcie odpowiedniej reakcji penalnej na popełnione przestępstwa

Przy wymiarze kary Sąd wziął pod uwagę wszystkie dyrektywy jej wymiaru a zawarte w art. 3 k.k., art. 58 § 1 k.k. i art. 53 k.k.

Sąd wymierzył oskarżonemu za czyn z art. 284 § 1 k.k. karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd miał na uwadze, aby kara nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając ustalony stopień społecznej szkodliwości czynu, naruszone dobro prawne.

W ocenie Sądu wymierzona oskarżonemu kara jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu i nie przekracza stopnia winy.

Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 k.k. wykonanie tak orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonemu na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata.

Sąd uznał, iż w tym przypadku nie zachodzi potrzeba izolacyjnego oddziaływania na postawę sprawcy. Sąd wymierzając w/w karę brał również pod uwagę cele prewencji indywidualnej i generalnej. Zdaniem Sądu orzeczone kara odpowiada społecznemu poczuciu sprawiedliwości, zaspokaja roszczenia pokrzywdzonego i udowadnia oskarżonemu nieefektywność popełnionych przestępstw.

I tak, Sąd wymierzył karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Sąd uwzględnił w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza brak starań oskarżonego o zadośćuczynienia pokrzywdzonej w związku z popełnionym przez niego przestępstwem.

Sąd stosownie do wniosku pokrzywdzonej orzekł wobec niej obowiązek naprawienia szkody uwzględniając treść przepisu art. 46 § 1 k.k. oraz zobowiązał go na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. do informowania kuratora o przebiegu okresu próby.

Oskarżony został obciążony kosztami sądowymi w części, zaś w pozostałym zakresie został zwolniony od ponoszenia kosztów procesu z uwagi sytuację osobistą, w części materialną - na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 złotych opłaty oraz 400 złotych tytułem zwrotu wydatków w części, w pozostałym zakresie zwolnił go od ich zapłaty.

W związku z powyższym, Sąd Rejonowy w Puławach orzekł, jak w wyroku.